

(et såkaldt bødeforelæg). I modsat fald overgår sagen til retslig behandling.

2.2.2 Arbejdsgruppens indstilling

Arbejdsgruppen har antaget, at sagsbehandlingen, når der er mulighed for at afslutte sagen med administrative bøder, vil kunne afsluttes hurtigere, allerede fordi sagen ikke skal vurderes af flere myndigheder. Arbejdsgruppen har på denne baggrund indstillet, at der i havmiljøloven skabes hjemmel til at vedtage administrative bøder for ulovlig udtømmning af olie i havet og til administrativt at kunne vedtage konfiskation af det udbytte (den besparelse), som den pågældende har haft ved overtrædelsen. Fordelene ved denne mere enkle sagsbehandling opnås dog alene, hvis den pågældende erkender sig skyldig. Sker dette ikke, må sagen behandles på traditionel vis af politiet/anklagesmyndigheden og domstolene.

Arbejdsgruppen har anført, at det ud fra den praksis, som findes for overtrædelser af havmiljøloven (3 bødeforelæg i 1992 - 1996) er vanskeligt at vurdere, hvorvidt en adgang til administrativt at vedtage bødeforelæg efter principperne i retsplejelovens § 931, vil bevirke en stigning i antallet af sager om ulovlig olieudledning, som vil kunne afsluttes med betaling af en bøde. Det er Miljøstyrelsens erfaring, at man ofte nægter at have overtrådt lovgivningen, og er dette fortsat tendensen på området, vil der ikke blive vedtaget mange administrative bødeforelæg efter havmiljøloven, og sagerne vil i de fleste tilfælde som i dag skulle afgøres af en domstol. Det er naturligvis en forudsætning - som hidtil - at der er bevis for overtrædelsen. Kravene til bevis og de praktiske muligheder for bevissikring vil være uændrede med indførelsen af en mulighed for administrative bøder.

I sager om overtrædelse af havmiljølovens bestemmelser om olieudtømmning er forholdet ofte det, at det skib, der har udtømt olie, alene befinder sig i dansk havn i kort tid. Der er også situationer, hvor overtrædelsen sker til søs, og hvor skibet slet ikke har planer om at anløbe en dansk havn.

Disse omstændigheder besværliggør for det første muligheden for at få sagerne oplyst tilstrækkeligt (bevissikring). Herudover vanskeliggøres inddrivelsen af bødekraft, hvis det selskab, der har vedtaget bøden, ikke har forretningssted i Danmark, og der ikke er stillet sikkerhed for bødekraften. Endelig skal sagerne - henset til de begrænsninger, som for eksempel reglerne om uskadelig passage, der følger af artikel 19 i FN's Havretskonvention - afgøres med en vis hurtighed. Da den fornødne ekspertise skal være til rådighed hurtigt i de situationer, hvor skibet vil forlade Dan-

mark inden for kort tid, vil et administrativt system med en instans alt andet lige kunne behandle sagerne hurtigere, end hvis sagen skal vurderes af både særmyndighed og politi, før der kan gribes ind.

Arbejdsgruppen har endvidere indstillet, at der i lov om sikkerhed til søs skabes hjemmel til at vedtage administrative bødeforelæg vedrørende skibe med manglende eller mangelfuld førelse af olie-, last- eller affaldsjournaler.

Endelig har arbejdsgruppen indstillet, at virksomhedsansvaret - i overensstemmelse med Rigsadvokatens meddelelse nr. 5/1999 om valg af ansvarssubjekt i sager om virksomhedsansvar - bør være det primære ved overtrædelser af havmiljølovens bestemmelser om olieudledning og bestemmelserne om journalføring i lov om sikkerhed til søs, således som det også er sædvanligt inden for miljøbeskyttelsesloven. Straffansvar over for en kaptajn m.v. (udover for selskabet) kan dog bl.a. komme på tale, hvis kaptajnen har handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed.

2.2.4 Lovforslaget

Lovforslaget indebærer, at der i *havmiljøloven* skabes hjemmel til, at forsvarsministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan afslutte en sag om ulovlig udtømmning af olie i havet med en bøde efter principperne i retsplejelovens § 931 om politiets bødeforelæg, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, nr. 7. Betingelserne for at kunne vedtage en administrativ bøde i henhold til lovforslaget er, at den pågældende erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig indforstået med, at sagen afgøres administrativt med betaling af en angivet bøde. På samme måde kan krav om konfiskation vedtages uden retslig forfølgning.

Tilsvarende skabes der i lov om sikkerhed til søs hjemmel for Søfartsstyrelsen til at afslutte en sag med en administrativ bøde ved overtrædelse af bestemmelserne om olie-, last og affaldsjournaler. Konfiskation vil derimod ikke være aktuelt ved overtrædelser af journalbestemmelserne. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 3. Strafforfølgning vil blive koncentreret til væsentlige overtrædelser af bestemmelserne om journalføring. Væsentlige overtrædelser omfatter f.eks. tilfælde, hvor journalerne ikke er blevet ført gennem nogen tid, eller hvor der ikke i journalerne er indført væsentlige mængder olieaffald. Overtrædelser af undskyldelig karakter og helt formelle overtrædelser, f.eks. glemt underskrift, fejl i kodeangivelserne eller tilfælde, hvor indførelserne ikke er foretaget i kronologisk orden, vil som hidtil blive påtalt og indberettet til den database, som er oprettet som led i samarbejdet om havnestatskontrol. Strafforfølg-